

У IV кварталі 2023 року небанківський фінансовий сектор розвивався різноспрямовано. Значно зросли обсяги активів та послуг страховиків життя, а також кредитування фінкомпаніями. Обсяги активів інших фінустанов та основних фінансових послуг упродовж кварталу зменшилися. Зокрема, порівняно з III кварталом знизилася валова премія з ризикового страхування, тоді як страхові виплати зросли. Погіршилися коефіцієнти збитковості та ефективності діяльності ризикових страховиків. Проте завдяки інвестиційним доходам страховики були прибутковими. Обсяг активів кредитних спілок майже не змінився, однак обсяг кредитного портфеля та операційна ефективність знизилася. Отримати прибуток їм вдалося за рахунок зниження обсягу резервів під кредитні збитки. Незважаючи на зменшення обсягів усіх операцій, крім кредитних, фінансові компанії залишалися переважно прибутковими. Діяльність ломбардів помітно скоротилася: зменшилися обсяги активів, кредитів та доходів, показники рентабельності дещо знизилася.

Структура та проникнення сектору

У IV кварталі кількість надавачів небанківських фінансових послуг, як і протягом року, зменшувалася. Із Реєстру виключено 36 фінансових компаній, 16 ломбардів, по десять кредитних спілок і страховиків, а також сім лізингодавців. Більшість фінустанов залишили ринок за рішенням регулятора, зокрема через невиконання ліцензійних умов. Упродовж кварталу було зареєстровано чотири ломбарди, фінансову компанію та лізингодавця. Загалом за 2023 рік із ринку вийшли понад 320 установ, переважно фінансові компанії та ломбарди, натомість було зареєстровано дев'ять нових: чотири ломбарди, три фінкомпанії та два лізингодавці.

Протягом IV кварталу 14 фінансових компаній добровільно відмовилися від частини ліцензій, двом страховикам було поновлено окремі ліцензії після усунення ними порушень вимог регулятора.

У IV кварталі загальні обсяги активів надавачів небанківських фінансових послуг зменшилися на 0.7% (+3.2% р/р). Найсуттєвішого скорочення активів зазнали ломбарди, дещо менше скоротилися активи фінансових компаній. Частка НБФУ в активах фінансового сектору, нагляд за якими здійснює НБУ, упродовж кварталу зменшилася на 1.1 в. п. до 10.1%.

Страховики

У IV кварталі обсяг активів ризикових страховиків залишився незмінним, а за весь рік зріс лише на 1%. У 2023 році з Реєстру виключено 27 компаній – усі із сегмента ризикового страхування. Активи страховиків життя зросли на 4% за квартал і на 17% упродовж року.

Протягом останнього кварталу валові премії з ризикового страхування зменшилися порівняно з III кварталом на 2%, однак зросли на 17% порівняно із показниками IV кварталу 2022 року. Виплати збільшилися на 15% кв/кв та на 39% р/р. Відповідно ануалізоване відношення

виплат до премій у сегменті ризикового страхування незначно зросло в IV кварталі.

Премії зі страхування життя значно зросли як за квартал, так і протягом року: на 22% та 19% відповідно. Водночас суттєво збільшилися й обсяги виплат: на 19% кв/кв та на 41% р/р. Рівень виплат, приведений до річного виміру, надалі зростає: у IV кварталі 2023 року був на третину вищим, ніж наприкінці 2022 року.

Автомобільні види страхування (КАСКО, ОСЦПВ, “Зелена картка”) зберегли лідерство за обсягом страхових премій серед інших ризикових видів. Порівняно з аналогічним періодом торік премії автострахування зросли на 15%. Однак в останньому кварталі 2023 року обсяг валових премій автострахування дещо скоротився (на 3%), передусім через менші премії за продуктом “Зелена картка”. Пік зростання популярності цього продукту через вимушену еміграцію українців, ймовірно, вже пройдено, тоді як обсяг виплат зростає: у понад два рази за останній рік, що збільшило рівень виплат більш ніж удвічі. На 40% за рік зросли валові премії зі страхування майна та вогневих ризиків, а валові виплати – зменшилися на чверть. Попри стрімке зростання, цей продукт досі не відновився після падіння у 2022 році.

Коефіцієнт утримання залишався сталим протягом 2023 року. Хоча в IV кварталі обсяг страхових премій, переданих на перестрахування, знизився, це було співмірно зменшенню валового обсягу страхових премій.

Резерви збитків за добровільними видами страхування зменшилися на 2% порівняно з III кварталом. Ануалізований коефіцієнт покриття премій резервами знижувався третій квартал поспіль до 85% у IV кварталі. Натомість аналогічний коефіцієнт для обов'язкових видів страхування незначно зріс протягом останнього півріччя

з огляду на швидше зростання резервів збитків порівняно зі зростанням чистих премій.

У IV кварталі погіршилися коефіцієнти збитковості обов'язкового та добровільного страхування до 51% та 38% відповідно. Причиною цього стало швидше зростання виплат порівняно із заробленими преміями наприкінці року. Для добровільного страхування таке погіршення – перше після чотирьох кварталів зниження показника.

Комбінований коефіцієнт у IV кварталі зріс (погіршився) на 3 в. п. до 95%. Крім вищих коефіцієнтів збитковості на це значно вплинуло суттєве зростання обсягу операційних витрат.

У IV кварталі доходи від ОВДП надалі зростали, а доходи від депозитів – зменшувалися. За майже незмінних інвестиційних доходів коефіцієнт ефективності діяльності страховиків зріс (погіршився) на 2 в. п., відображаючи погіршення комбінованого коефіцієнта.

У 2023 році ризикові страховики були операційно прибутковими: їхній прибуток становив 1.9 млрд грн, що забезпечило рентабельність капіталу на рівні 10%. Це майже в півтора раза нижче, ніж у 2022 році, але вдвічі вище, ніж у 2021. Страховики життя завершили рік з прибутком 0.5 млрд грн попри операційну збитковість. Їхня рентабельність капіталу становить 19%.

Наприкінці 2023 року кількість страховиків, що порушували хоча б один із нормативів (платоспроможності та достатності капіталу, якості активів, ризиковості операцій) знизилася до п'яти компаній. Однак частка порушників в активах дещо зросла – до 8%.

Кредитні спілки

У IV кварталі обсяг активів кредитних спілок дещо зріс, хоча в цілому за рік скоротився на 2%. За квартал з реєстру виключено 10 установ (29 за рік) – переважно ті, що не залучали депозитів.

Обсяг нових кредитів зменшився на 2% за квартал через зниження обсягу всіх позик, крім бізнес-кредитів. Це відобразилося у скороченні кредитного портфеля на 3.5% порівняно з III кварталом і на 2% – з кінцем 2022 року. Заявлена середня частка простроченої більш як на 90 днів основної суми кредитів знизилася за квартал на 2 в. п. до 26%.

Операційні доходи кредитних спілок протягом кварталу знизилися, зокрема чистий процентний дохід скоротився на 11% (-15% р/р). Передусім дещо знизилися процентні ставки за всіма видами позик. Водночас адміністративні витрати зросли на 23% (-6% р/р) та перевищували операційні доходи. Попри свою операційну неефективність установи отримали помірний прибуток за рахунок зниження резервів під кредитні збитки.

Незначний прибуток підвищив роль власних коштів у фондуванні кредитних спілок. Натомість на 12% зменшилися обсяги додаткових пайових внесків через повернення коштів вкладникам і вихід з ринку установ. Депозити скоротилися лише на 1%.

За 2023 рік вдвічі – до 21 зменшилася кількість порушників нормативів. На початку 2024 року вісім кредитних спілок порушували норматив достатності капіталу, що на дві спілки менше, ніж у попередньому кварталі. Найбільше кредитних спілок порушують обмеження частки непродуктивних активів.

Фінансові компанії та ломбарди

Вихід з ринку низки фінансових компаній у IV кварталі дещо вплинув на обсяг активів сегмента – він знизився на 1.0%, однак у річному вимірі зріс на 2.7%. Обсяги всіх видів фінансових послуг, крім кредитів, зменшилися.

Другий квартал поспіль фінкомпанії нарощували кредитування. У IV кварталі обсяг наданих кредитів зріс на 10.7%, водночас обсяг нових кредитів бізнесу збільшився на 10.5%, а населенню – на 11.1%. За весь 2023 рік було надано на 70% більше позик населенню, ніж у 2022 році, але це все ще на 40% менше, ніж у 2021 році. Операції лізингу скоротилися на 18% за квартал, передусім у ЮО-лізингодавців. Нові лізингові угоди, як і раніше, укладалися на придбання легковиків, сільськогосподарської техніки й вантажівок.

За підсумками 2023 року фінансові компанії отримали 8.5 млрд грн прибутку, з них більше половини заробила державна “Укрфінжитло” – оператор програми “єОселя”. Її основні доходи формують процентні виплати за ОВДП у капіталі. Прибутковими були три чверті фінкомпаній.

У IV кварталі діяльність ломбардів стагнувала. Обсяги активів та нових кредитів зменшилися. Процентні доходи ломбардів впали, проте сегмент отримав прибуток завдяки зменшенню адміністративних витрат. Показники рентабельності дещо знизилися наприкінці 2023 року. Власний капітал за рік зменшився.

Перспективи та ризики

Торік у листопаді ухвалено низку змін до законодавства про мікrokредитування. Зокрема, встановлено граничний розмір процентних ставок за мікrokредитами на рівні 1% на день, а також надано право регулятору встановлювати вимоги до оцінки кредитоспроможності позичальника. Крім того, із середини 2024 року коло учасників Кредитного реєстру розшириться: крім банків і Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, учасниками реєстру будуть фінансові компанії та кредитні спілки. Обмін інформацією про стан обслуговування кредитів в інших фінустановах сприятиме виваженішому кредитуванню.

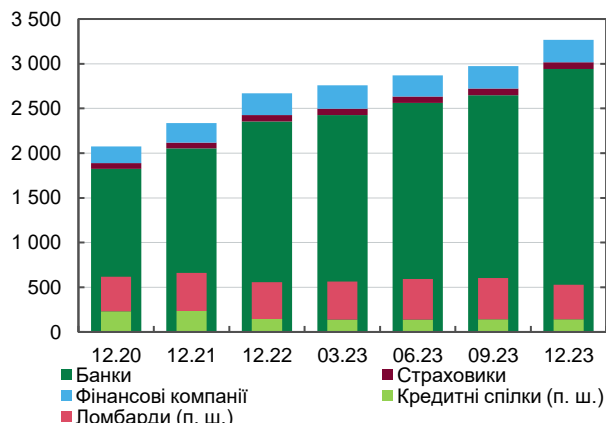
Страховики розпочали рік із проведення “пілотного проекту” оцінки якості активів. За результатами 2023 року традиційний аудиторський звіт буде доповнено детальною інформацією про підходи, методи та результати аналізу аудитором якості активів. Додатковий звіт має бути наданий до 30 червня 2024 року.

Тривають перехідні періоди для приведення учасниками ринку своєї діяльності до вимог оновленого законодавства України. Національний банк вже затвердив відповідні нормативно-правові акти. Їхнє дотримання – запорука стійкості та подальшого розвитку ринку.

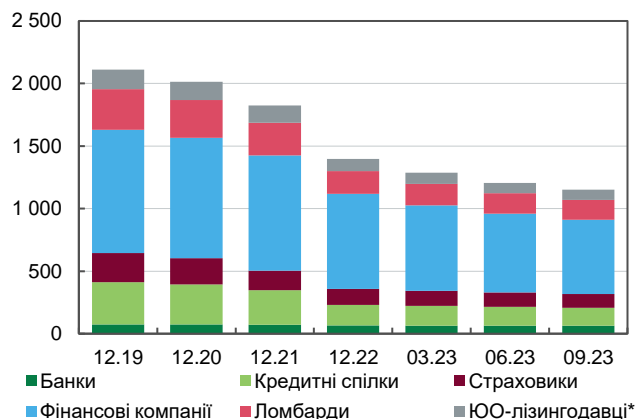
Структура та проникнення сектору

У IV кварталі обсяги активів надавачів небанківських фінансових послуг знизилися, найпомітніше – у ломбардів. Кількість установ у Реєстрі скоротилася на 73 установи, переважно фінкомпаній. Було зареєстровано чотири ломбарди, фінкомпанію і лізингодавця.

Графік 1. Структура активів фінансового сектору, млрд грн

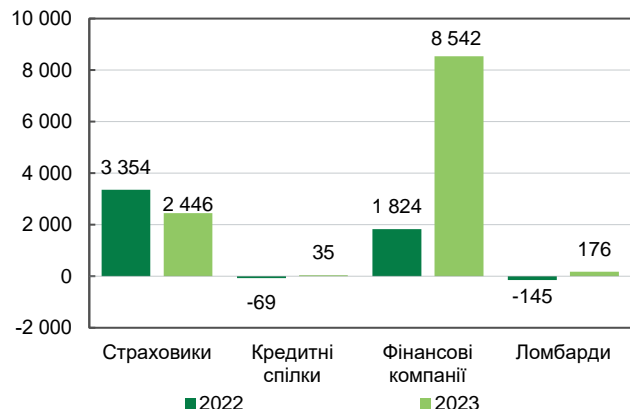
Графік 2. Кількість надавачів фінансових послуг

* ЮО-лізингодавці не є фінансовими компаніями, однак мають право надавати послуги з фінансового лізингу.

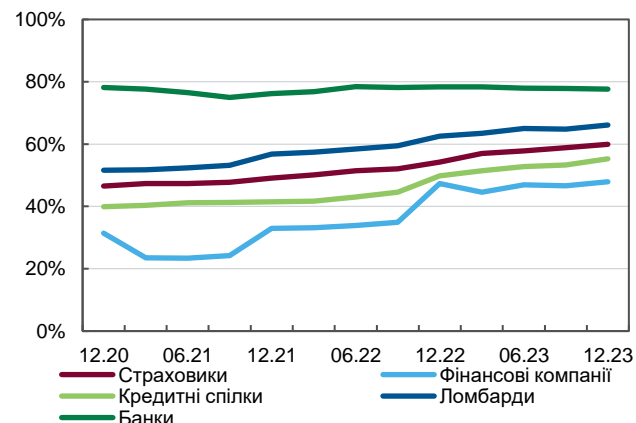
За результатами 2023 року всі категорії надавачів небанківських фінансових послуг отримали прибутки.

Графік 3. Чистий фінансовий результат надавачів небанківських фінансових послуг, млн грн

Концентрація всіх сегментів надавачів небанківських фінансових послуг надалі зростає.

Графік 4. Частка активів десяти найбільших установ у сегментах

У IV кварталі обсяг активів банків суттєво зріс, натомість обсяги активів надавачів небанківських фінансових послуг дещо зменшилися. Загальна частка НБФУ в активах фінансового сектору впала на 1.1 в. п. до 10.1% станом на 31 грудня 2023 року.

Таблиця. Фінансові установи, регулювання та нагляд за якими здійснює Національний банк України*

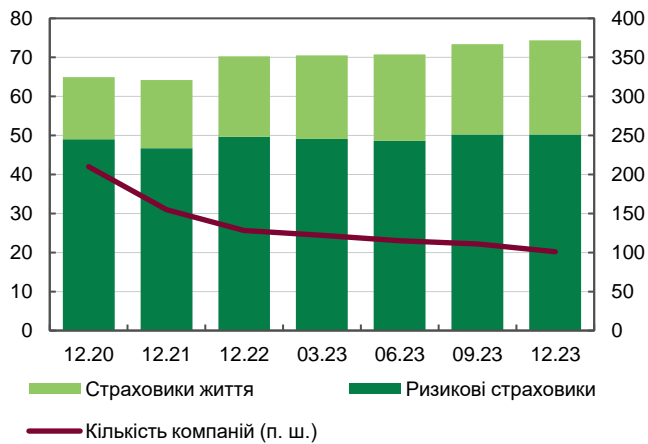
		2020	2021	2022	03.2023	06.2023	09.2023	12.2023	Зміна за IV квартал
Страховики	Активи, млн грн	64 903	64 737	70 298	70 480	70 780	73 399	74 335	1.3%
	Кількість	210	155	128	122	115	111	101	-10
Кредитні спілки	Активи, млн грн	2 317	2 330	1 449	1 380	1 393	1 418	1 422	0.3%
	Кількість	322	278	162	157	151	143	133	-10
Фінансові компанії	Активи, млн грн	186 572	216 406	243 997	259 338	237 433	253 111	250 631	-1.0%
	Кількість	960	922	760	682	629	594	559	-35
Ломбарди	Активи, млн грн	3 854	4 289	4 101	4 276	4 548	4 599	3 848	-16.3%
	Кількість	302	261	183	171	164	158	146	-12
Банки	Активи, млн грн	1 822 841	2 053 232	2 353 939	2 427 204	2 562 123	2 647 624	2 942 806	11.1%
	Кількість	73	71	67	65	65	63	63	0

* Разом зі звітністю за IV квартал 2023 року НБФУ мали змогу уточнити дані звітності за III квартал 2023 року. Через це відбулися ретроспективні уточнення окремих показників, зокрема розміру активів.

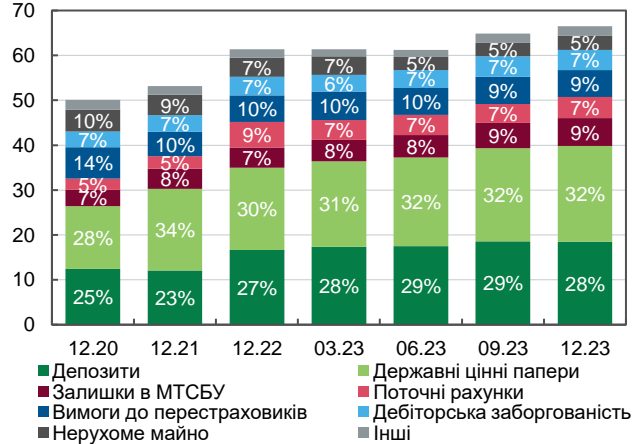
Страховики

У IV кварталі активи страховиків життя зростали, а ризикових страховиків – залишилися незмінними, попри вихід десяти компаній з ринку.

Графік 5. Обсяг активів страховиків та їхня кількість, млрд грн

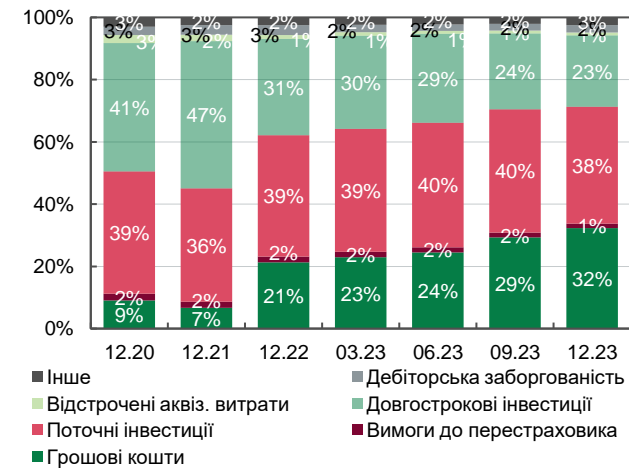

Графік 6. Структура прийнятних активів на покриття резервів страховиків, млрд грн

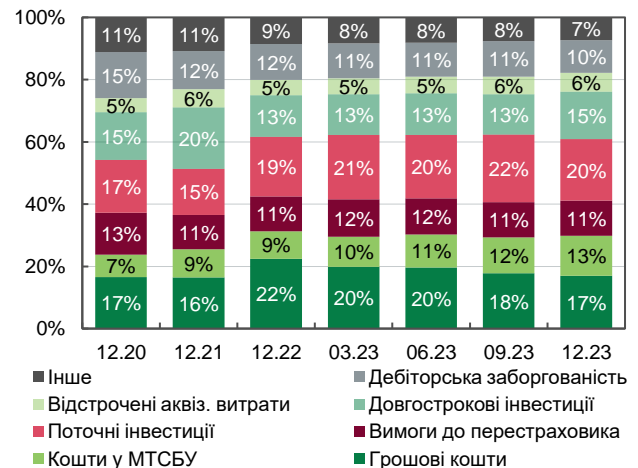

Страховики життя і далі нарощували частку грошових коштів в активах. У структурі активів ризикових страховиків відбувся перерозподіл 2 в. п. від поточних до довгострокових інвестицій.

Графік 7. Структура активів страховиків життя

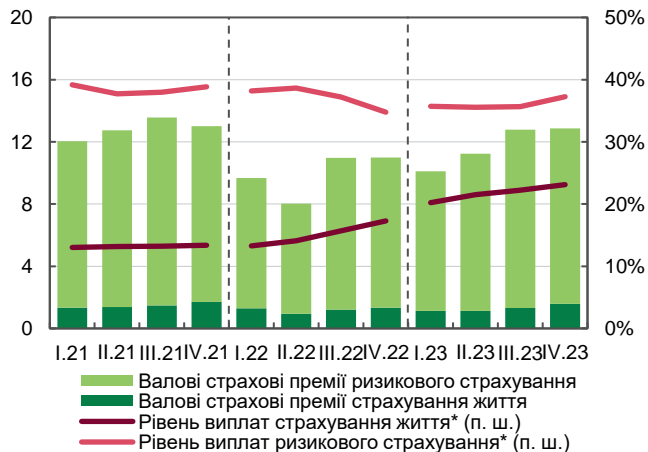

Графік 8. Структура активів ризикових страховиків

Премії зі страхування життя у IV кварталі різко зросли на 21%, а премії ризикового – скоротилися на 2%. В обох сегментах показники вищі, ніж рік тому. Рівень виплат дещо підвищився.

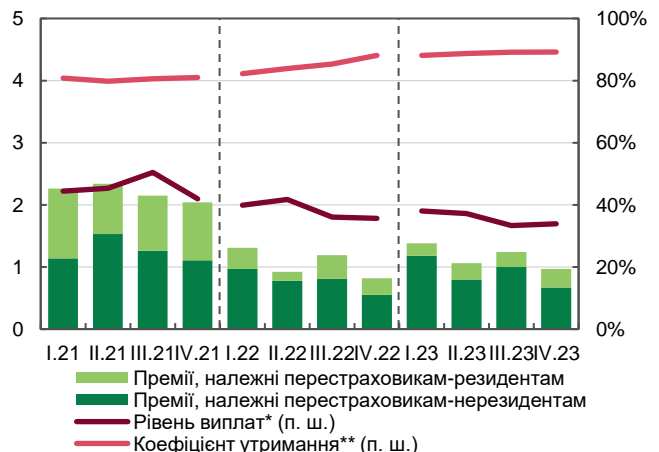
Графік 9. Премії та рівень виплат за видами страхування, млрд грн

* Рівні виплат розраховано в річному вимірі.

За IV квартал обсяг переданих в перестраховання премій, як і в минулі роки, скоротився.

Графік 10. Премії, належні перестраховикам, рівень виплат та коефіцієнт утримання, млрд грн

* Уточнено. Розраховано методом рухомого вікна за чотири квартали.
** Відношення чистих премій до валових премій.

Рівень виплат за основними видами страхування майже не змінився протягом кварталу, однак медичне страхування вперше стало лідером за цим показником внаслідок різкого зростання виплат.

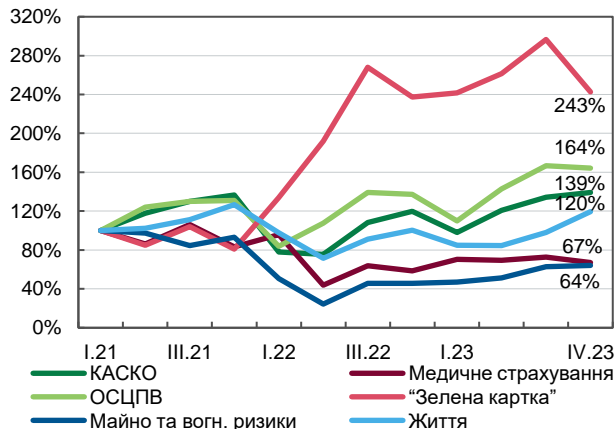
Графік 11. Страхові премії та виплати за найпоширенішими видами страхування за 2023 рік, млрд грн

Значення у відсотках показує рівень виплат відповідного виду.

Серед основних видів страхування лише обсяг премій страхування життя суттєво зріс у IV кварталі.

Графік 12. Страхові премії за найбільшими видами страхування, I квартал 2021 року = 100%

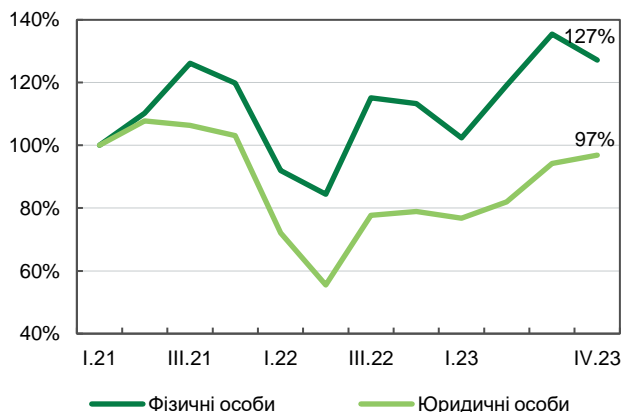

У IV кварталі премії зменшувалися в роздрібному сегменті, а в корпоративному – збільшувалися.

Графік 13. Валові страхові премії за видами страхування (без вхідного перестраховування), I квартал 2021 року = 100%

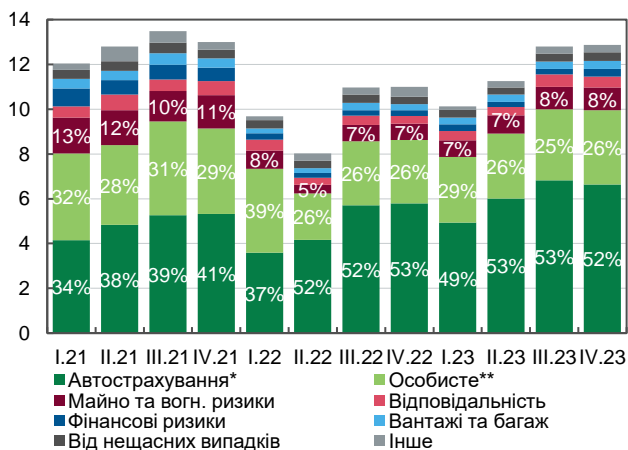

Графік 14. Валові премії з ризикового страхування за типами страхувальників, I квартал 2021 року = 100%

Частка основних видів страхування у структурі премій страховиків майже не змінюється три квартали поспіль.

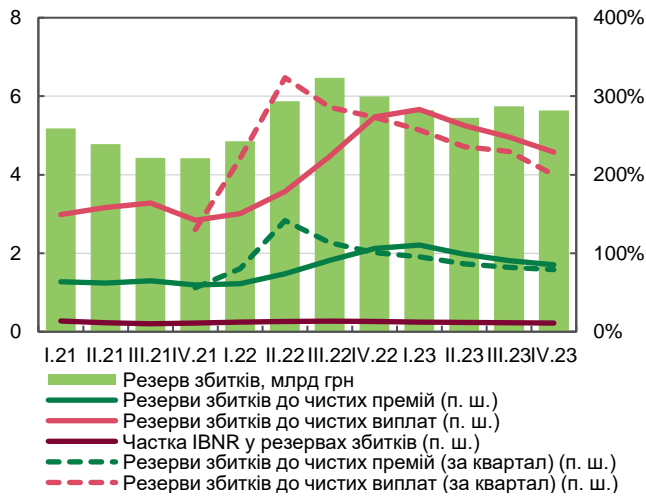
Графік 15. Структура страхових премій за основними видами страхування, млрд грн

* КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка". ** Життя, медичне страхування.

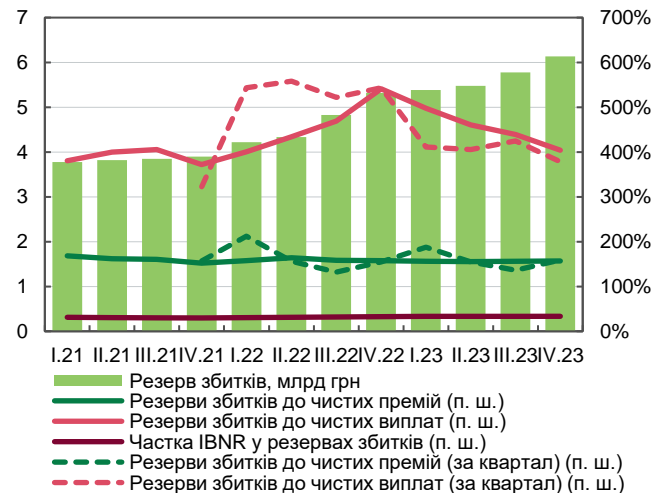
Резерви збитків у IV кварталі за обов'язковими видами страхування надалі зростали, а за добровільними – незначно скоротилися. Коефіцієнти резервування надалі знижувалися (поліпшувалися) в обох сегментах ринку після рекордного рівня (погіршення) через повномасштабну війну.

Графік 16. Коефіцієнти резервування* добровільного страхування

* Коефіцієнти резервування розраховані в річному вимірі.

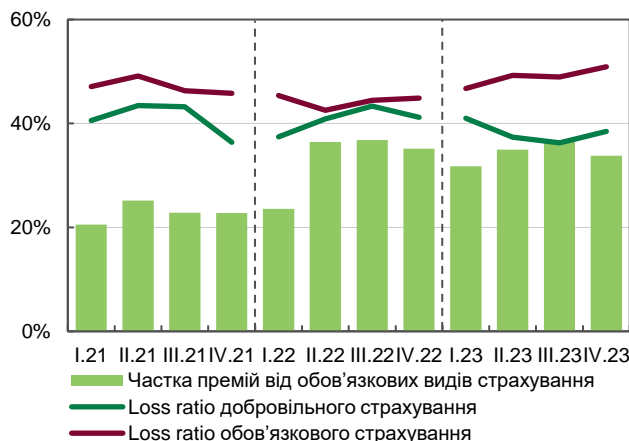
Графік 17. Коефіцієнти резервування* обов'язкового страхування

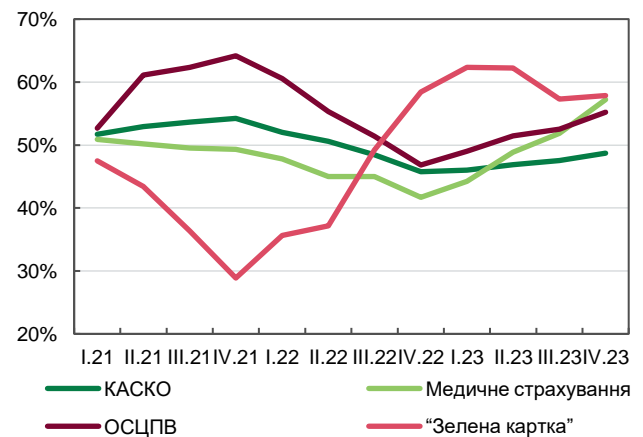
* Коефіцієнти резервування розраховані в річному вимірі.

Коефіцієнти збитковості основних обов'язкових видів страхування (ОСЦПВ та "Зелена картка") у IV кварталі зросли, внаслідок чого загальний коефіцієнт збитковості обов'язкових видів страхування сягнув 51%. Коефіцієнт збитковості добровільних видів страхування після скорочення протягом чотирьох кварталів зріс (погіршився) на 2 в. п. до 38%. Причина зростання коефіцієнта збитковості для обох сегментів – більший обсяг виплат.

Графік 18. Частка премій з обов'язкового страхування та коефіцієнти збитковості (loss ratio) ризикового страхування

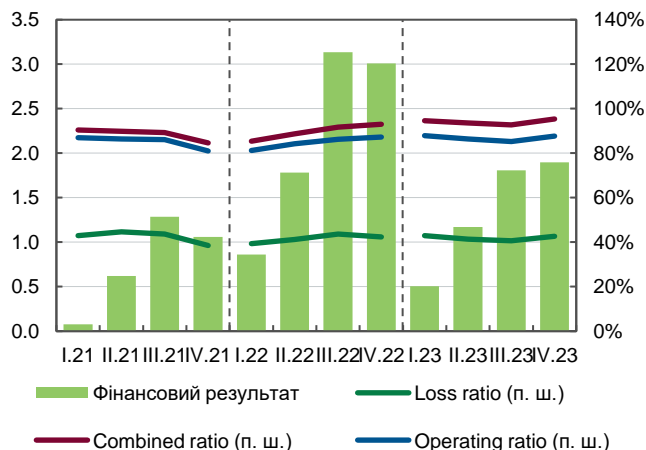

Графік 19. Динаміка коефіцієнтів збитковості (loss ratio) основних видів страхування

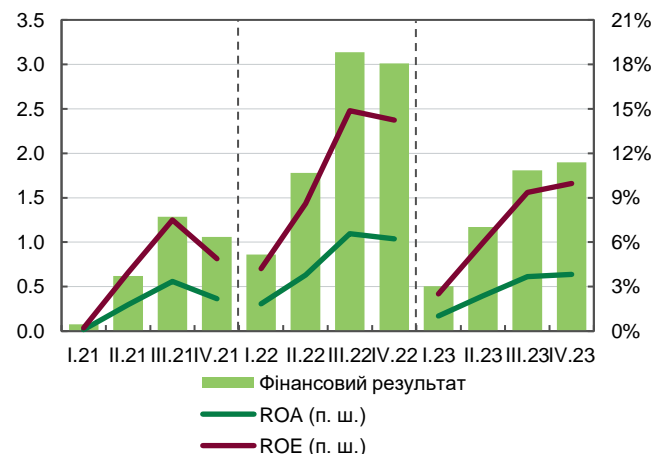

У IV кварталі коефіцієнти ефективності ризикових страховиків погіршувалися (зростали) відповідно до динаміки коефіцієнтів збитковості. Рентабельність капіталу та активів за результатами 2023 року становила 10% та 4% відповідно.

Графік 20. Фінансовий результат наростаючим підсумком і показники операційної діяльності ризикових страховиків, млрд грн

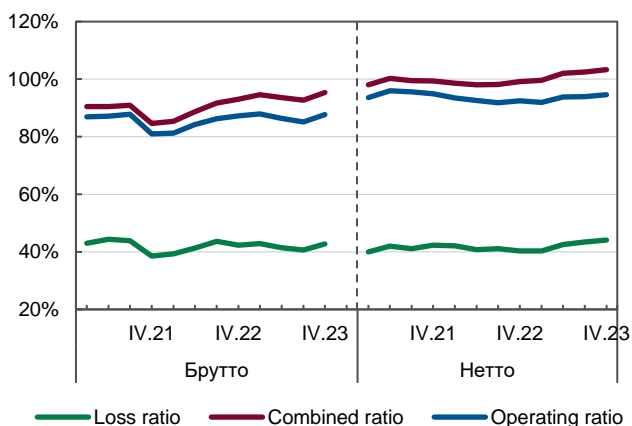

Графік 21. Фінансовий результат наростаючим підсумком і прибутковість ризикових страховиків, млрд грн

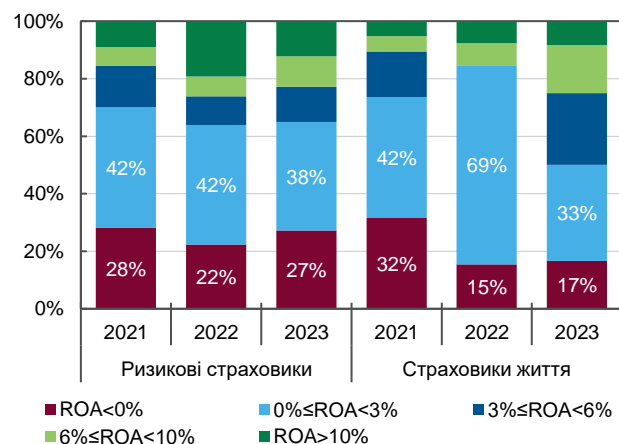

Зростання операційних витрат у IV кварталі збільшило комбінований коефіцієнт у нетто-вимірі на 3 в. п.

Графік 22. Показники операційної діяльності ризикових страховиків у бруто- та нетто- вимірах

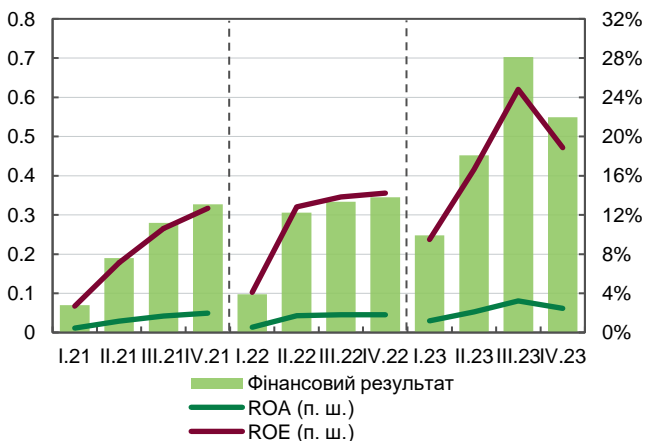

Графік 23. Розподіл страховиків за рентабельністю активів

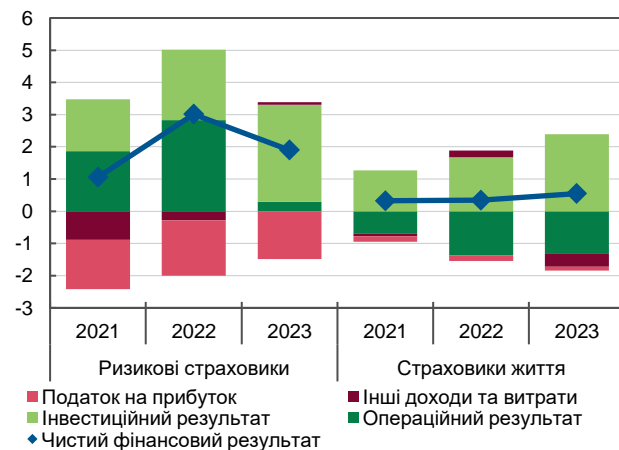
Попри чистий збиток у IV кварталі, страховики життя за 2023 рік отримали рекордний прибуток у розмірі 0.5 млрд грн.

Графік 24. Фінансовий результат наростаючим підсумком і прибутковість страховиків життя, млрд грн

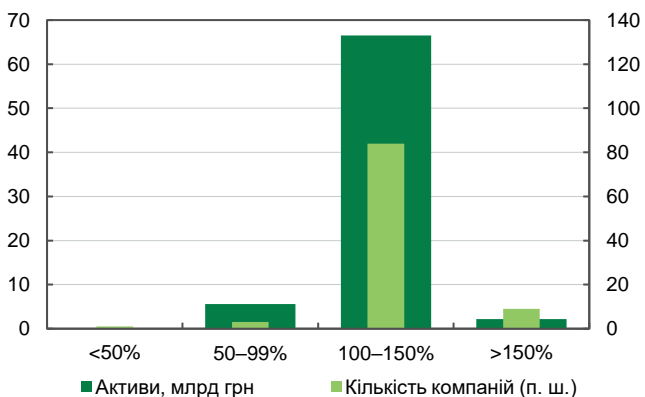
Інвестиційна діяльність забезпечує позитивний фінансовий результат як ризиковим страховикам, так і страховикам життя

Графік 25. Декомпозиція чистого фінансового результату страховиків

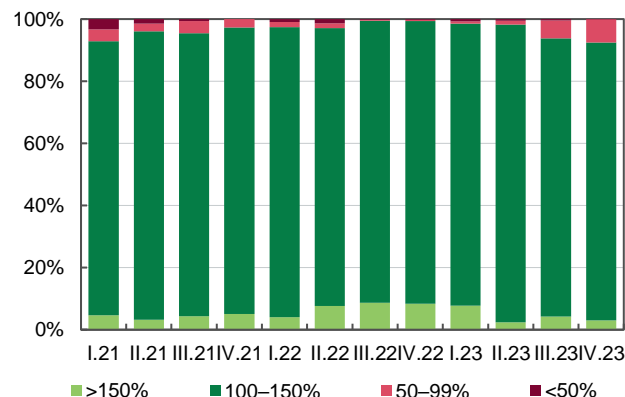

Чотири страховики порушували норматив платоспроможності та достатності капіталу, їхня частка в активах ринку – 8%.

Графік 26. Розподіл кількості компаній і розміру активів страховиків* за співвідношенням прийнятних активів та нормативного запасу платоспроможності на 1 січня 2024 року

Графік 27. Розподіл активів страховиків* за співвідношенням прийнятних активів та нормативного запасу платоспроможності

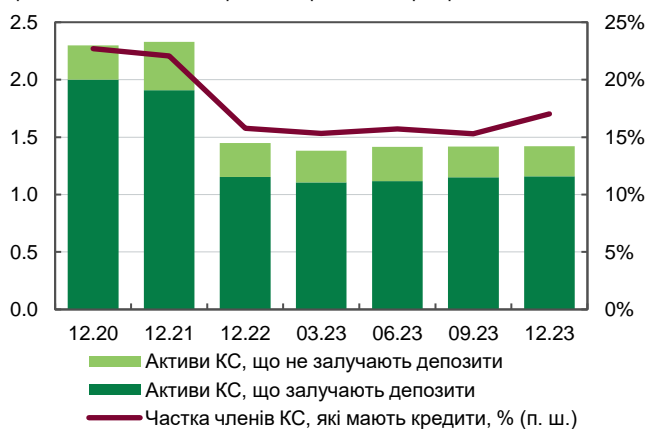
* Графік побудовано на основі даних 97 компаній.

* Графік побудовано на основі даних 97 компаній.

Кредитні спілки

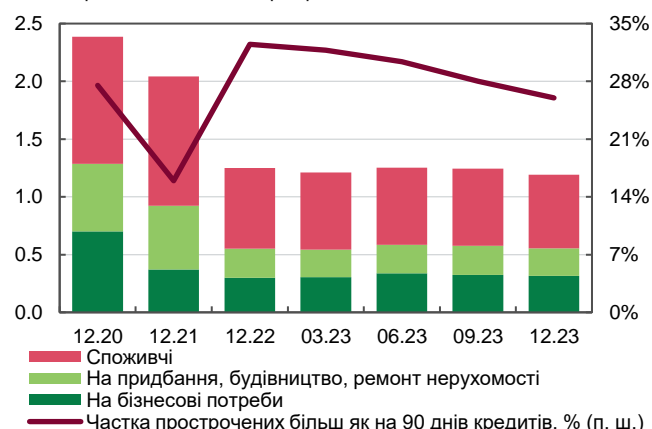
У IV кварталі активи кредитних спілок зросли лише на 0.3%. Частка членів спілок, що мають кредити, зросла до 17%.

Графік 28. Загальні активи кредитних спілок і частка членів кредитних спілок, які отримали кредити, млрд грн

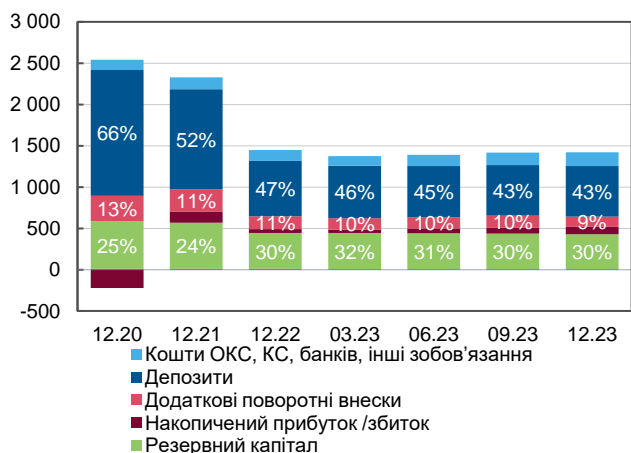
Кредитний портфель зменшився за IV квартал переважно за рахунок споживчих кредитів. Заявлена частка простроченої більш як на 90 днів основної суми позик зменшилася до 26%.

Графік 29. Структура основної суми заборгованості за кредитами членів кредитних спілок, млрд грн

Тривало скорочення додаткових пайових внесків за майже незмінних обсягів депозитів. Водночас зросли обсяги та частка накопиченого прибутку.

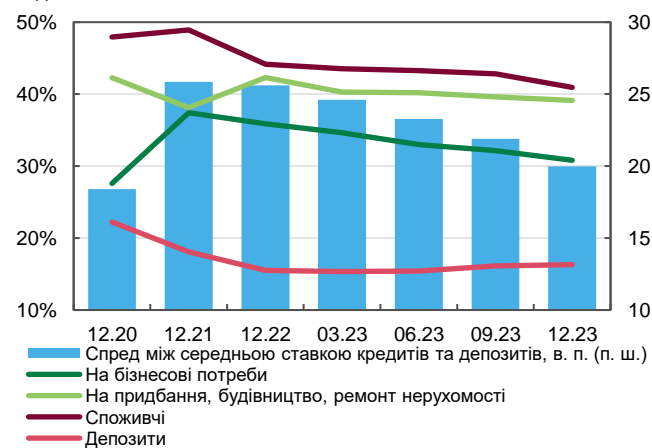
Графік 30. Зобов'язання та власний капітал, млн грн

Значення у відсотках на графіку показує частку складових у структурі фондуювання.

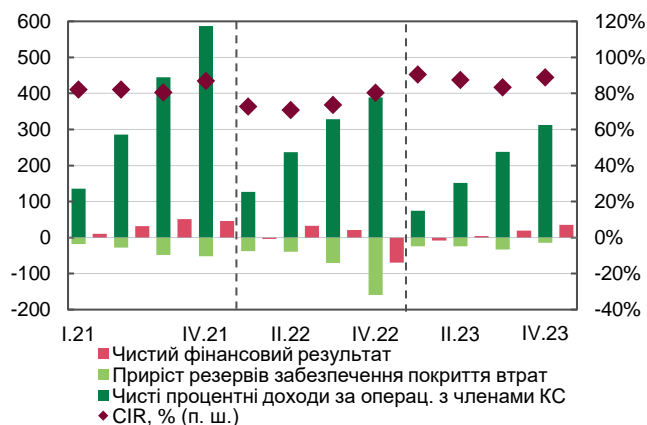
Через зниження доходності кредитів надалі зменшувався спред до середньої ставки за депозитами – за 2023 рік на 5.6 в. п.

Графік 31. Середні процентні ставки за непогашеними кредитами та депозитами членів КС

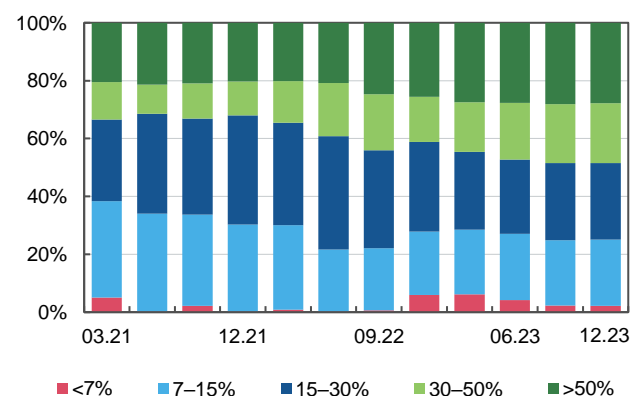
Наприкінці 2023 року значно знизилася операційна ефективність кредитних спілок. Їхній прибуток забезпечило розформування резервів.

Графік 32. Операційна ефективність діяльності кредитних спілок (наростаючим підсумком), млн грн

Станом на 1 січня 2024 року дещо зменшилася кількість порушників мінімальних вимог до платоспроможності. Це збиткові установи – переважно ті, що залучають депозити.

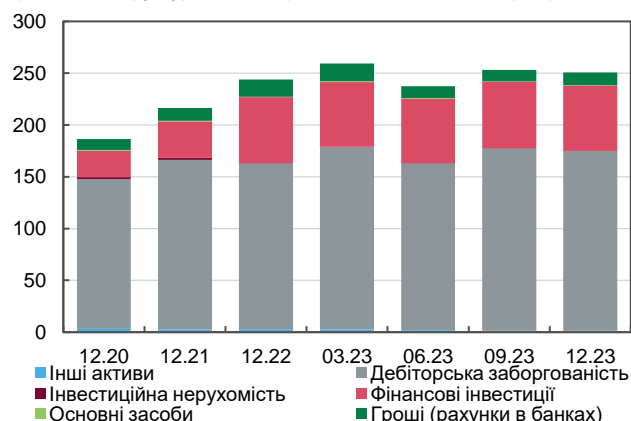
Графік 33. Розподіл нормативів достатності основного капіталу за часткою активів кредитних спілок

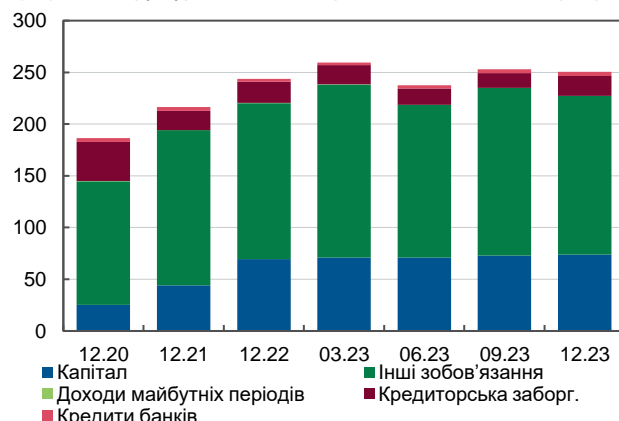
Фінансові компанії

У IV кварталі обсяг активів фінансових компаній зменшився на 1.0% (2.7% р/р). Упродовж кварталу ринок залишила низка компаній, переважно за рішенням регулятора. Структура активів і зобов'язань фінансових компаній суттєво не змінилася.

Графік 34. Структура активів фінансових компаній, млрд грн

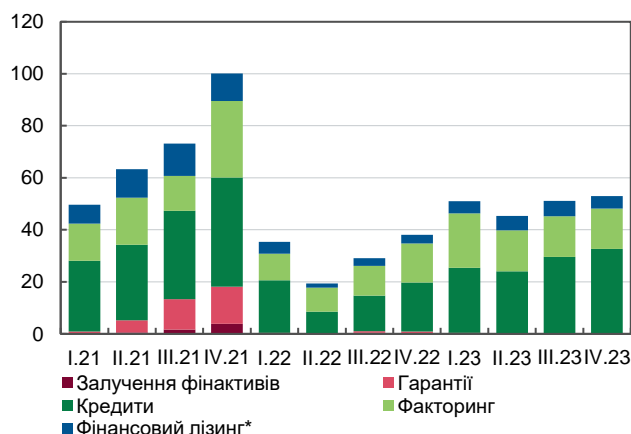

Графік 35. Структура зобов'язань фінансових компаній, млрд грн

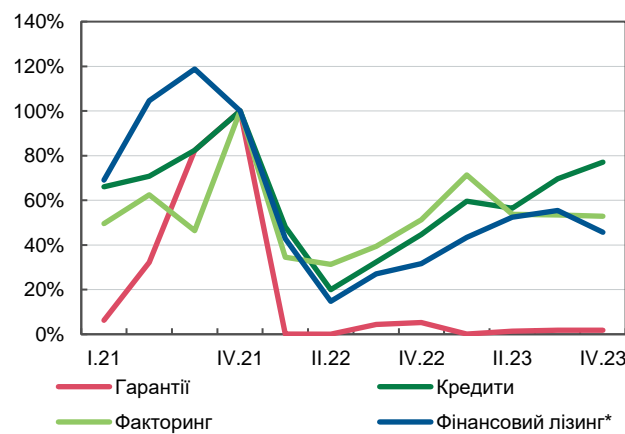
У IV кварталі обсяги основних видів фінансових послуг, крім кредитів, зменшилися. Кредитування займає близько 60% обсягу послуг, що надають фінансові компанії. Упродовж року обсяги наданих позик зростали квартал до кварталу (за виключенням певного зниження у II кварталі), а в жовтні – грудні підвищилися на 10.7% за квартал.

Графік 36. Обсяг наданих фінансових послуг фінансовими компаніями за видами послуг (за квартал), млрд грн

* ЮО-лізингодавці та фінансові компанії.

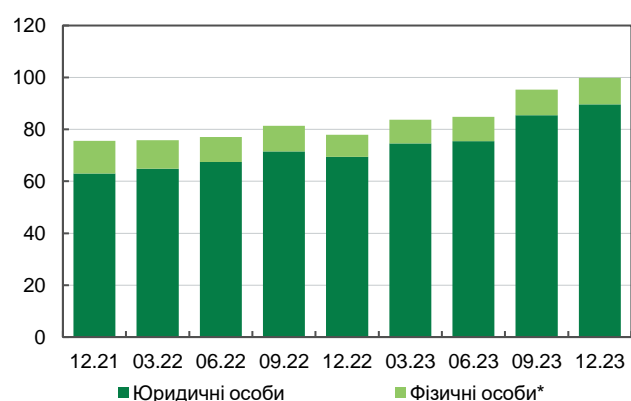
Графік 37. Обсяг наданих фінансових послуг фінансовими компаніями за видами послуг, IV квартал 2021 року = 100%

* ЮО-лізингодавці та фінансові компанії.

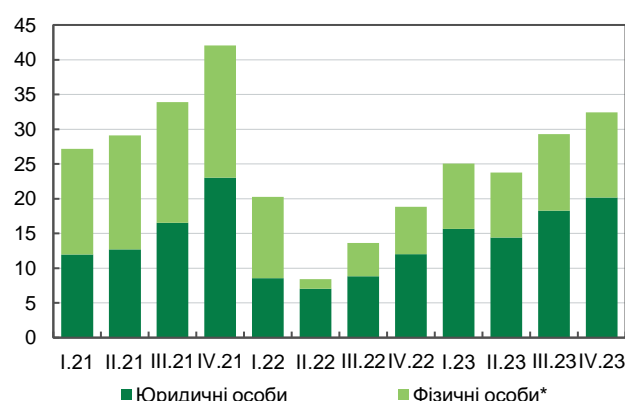
Чотири квартали поспіль обсяг валового кредитного портфеля фінансових компаній збільшується. Залишки за кредитами домогосподарствам зросли на 3.8% (+20.2% р/р), а корпораціям – на 5.0% (+29.2% р/р). Відновлення кредитування населення фінансовими компаніями відбувається повільно, обсяги досі менші за довоєнні. Від початку повномасштабного вторгнення бізнес надалі є основним отримувачем нових кредитів. Обсяги кредитів підприємствам за квартал зросли на 10.5%, а населенню – на 11.1%.

Графік 38. Залишки валових кредитів фінансових компаній, млрд грн

* Включаючи ФОП.

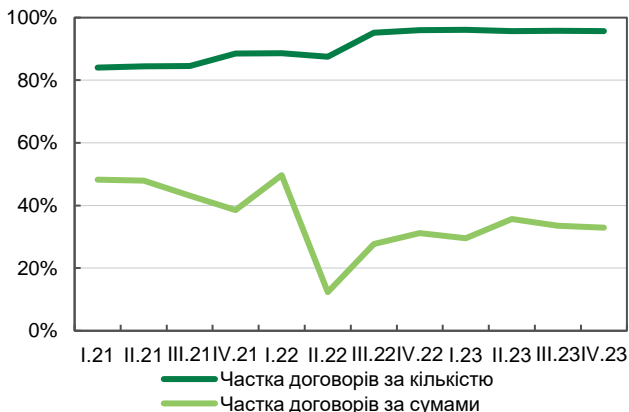
Графік 39. Обсяг наданих протягом кварталу кредитів фінансовими компаніями за видами позичальників, млрд грн

* Включаючи ФОП.

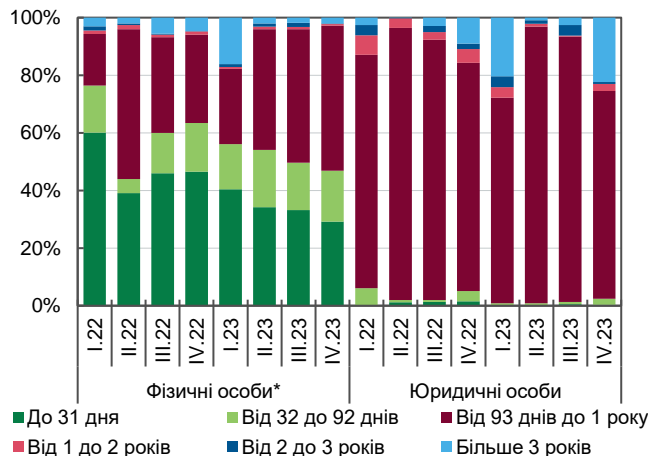
У IV кварталі частка кредитних угод, що уклалися дистанційно, не змінилася (близько 96% за кількістю). Водночас їхній обсяг становив лише третину.

Графік 40. Частки кредитних угод фінансових компаній, укладених дистанційно впродовж кварталу

У IV кварталі строковість нових кредитів зростає: збільшилася частка угод строком більше трьох років для юридичних осіб. Однак і далі домінує частка позик, строком від 93 днів до року.

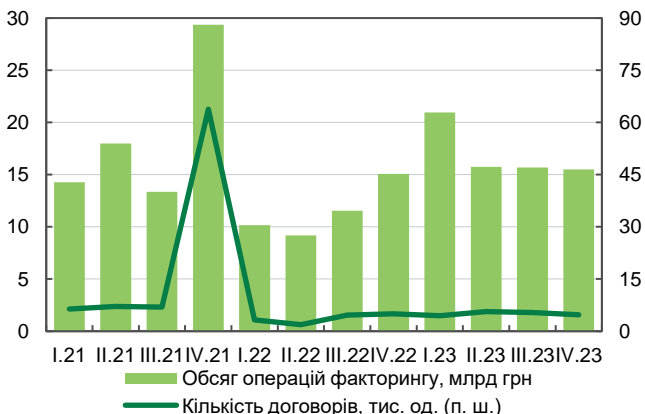
Графік 41. Структура кредитів, наданих упродовж кварталу фінансовими компаніями, за строковістю і типом клієнтів

* Включаючи ФОП.

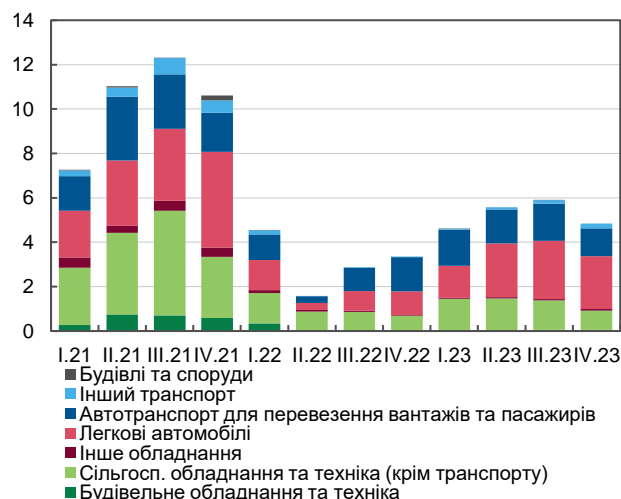
У IV кварталі обсяг здійснених факторингових операцій дещо зменшився.

Графік 42. Обсяг та кількість договорів факторингу

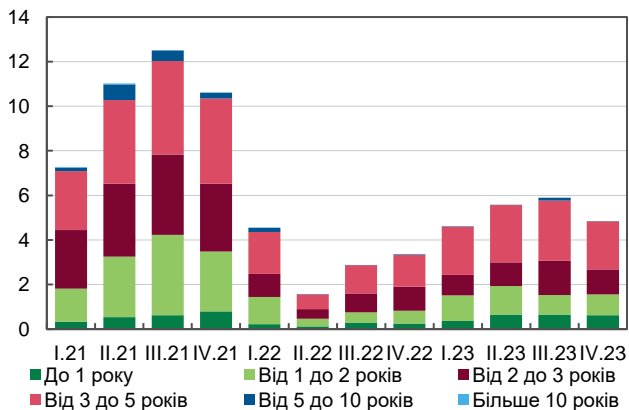
У IV кварталі обсяг фінансового лізингу впав на 18% (+45% р/р). Структура нових лізингових угод не змінилася: 93% договорів уклалися на придбання легковиків, сільськогосподарської техніки й вантажівок.

Графік 43. Обсяг договорів фінансового лізингу за обладнанням, млрд грн

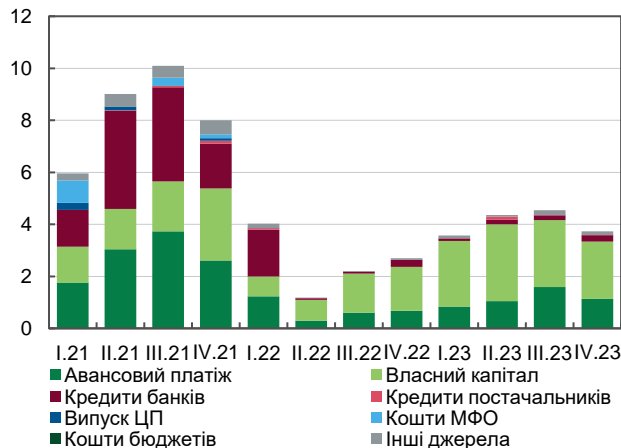
Структура строковості лізингових операцій не змінилася. Майже 90% угод були середньостроковими – від одного до п'яти років.

Графік 44. Обсяг договорів фінансового лізингу за терміном дії, млрд грн

У IV кварталі джерела фінансування операцій фінансового лізингу суттєво не змінилися: переважно це власний капітал лізингодавців та майже третина – авансові платежі.

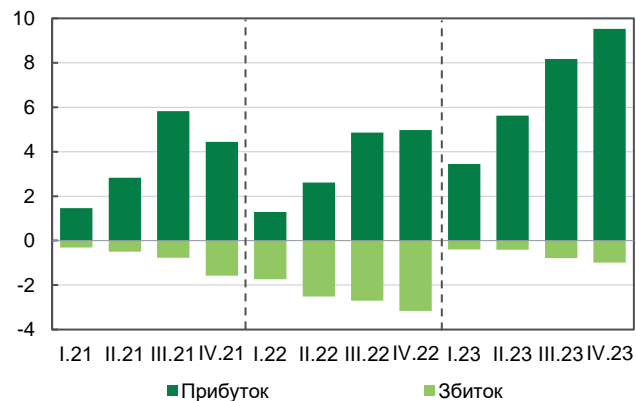
Графік 45. Розподіл джерел фінансування лізингових операцій за звітний період*, млрд грн

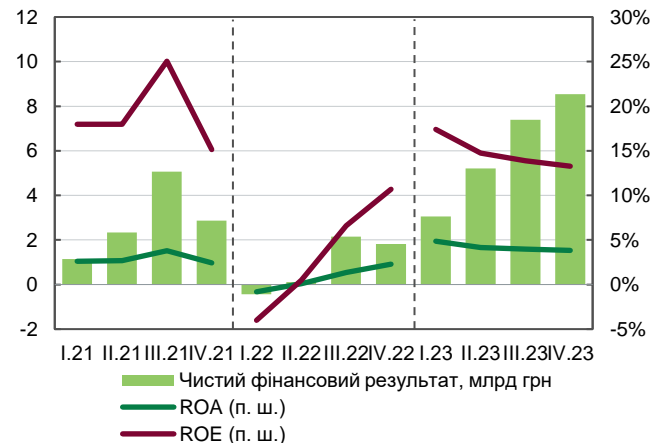
* Фінансові компанії та ЮО-лізингодавці.

У IV кварталі окремі фінансові компанії надалі демонстрували рекордні прибутки. Попри загальну прибутковість сектору, показники рентабельності знижувалися від початку року.

Графік 46. Фінансовий результат фінансових компаній наростаючим підсумком, млрд грн

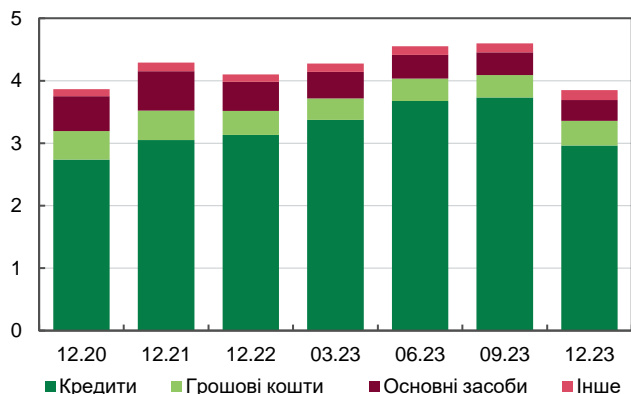
Графік 47. Фінансовий результат (наростаючим підсумком) та показники рентабельності фінансових компаній

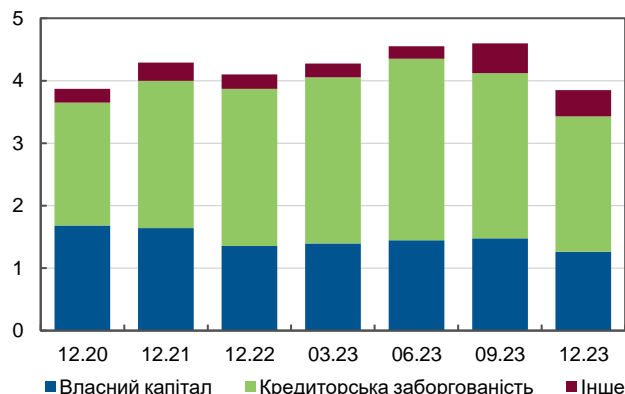
Ломбарди

Обсяг активів ломбардів помітно зменшився, переважно через вихід з ринку низки компаній. Обсяг кредитів за квартал впав на 20.6% (-5.4% p/p), основні засоби надалі зменшувалися на 7.7%(-28.2% p/p). Розмір власного капіталу ломбардів за 2023 рік знизився на 6.9%.

Графік 48. Структура активів ломбардів, млрд грн

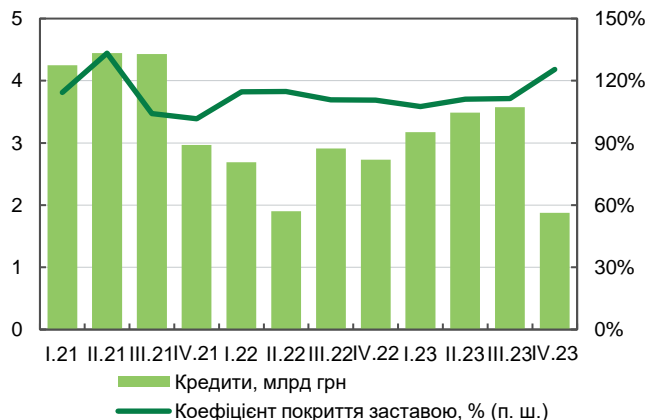

Графік 49. Структура пасивів ломбардів, млрд грн

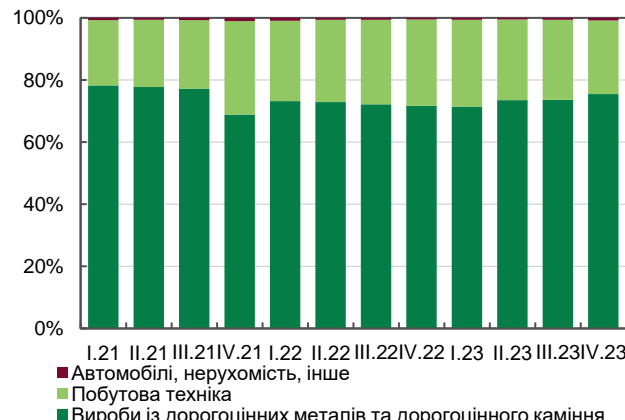

Обсяг нових кредитів у IV кварталі зменшився майже вдвічі. Відтак коефіцієнт покриття кредитів заставою підвищився до 125%. Структура кредитів за видами застави незмінна – домінують вироби з дорогоцінних металів і каміння.

Графік 50. Обсяг наданих кредитів ломбардами (за квартал) та рівень покриття заставою

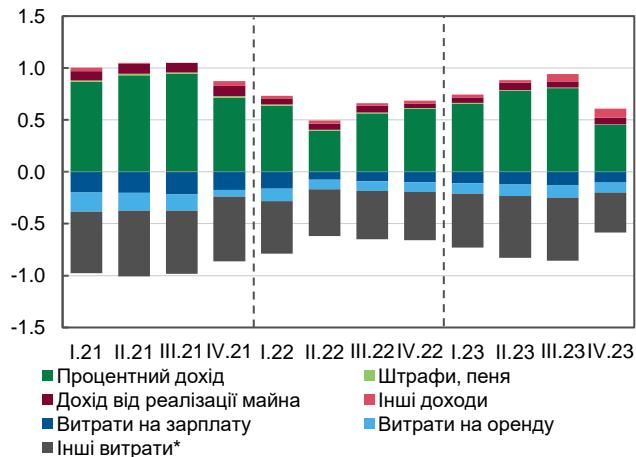
Графік 51. Структура обсягу наданих кредитів ломбардами за видами застави

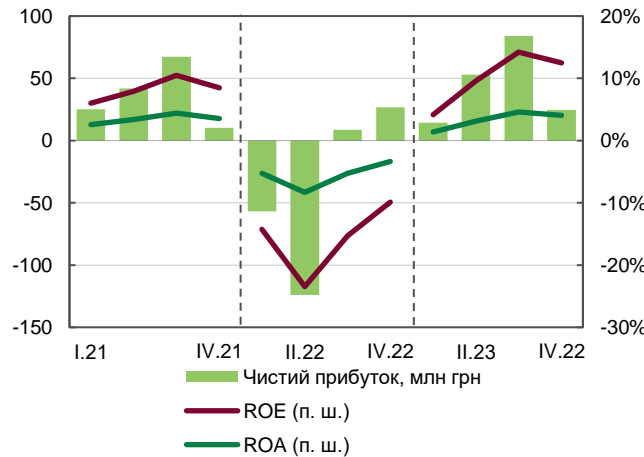
Частка кредитів, заставою за якими є автомобілі, нерухомість та інші види активів, становить 0.83%.

У IV кварталі процентні доходи впали майже на 44%, однак доходи від реалізації майна та інші доходи зросли. Витрати ломбардів зменшилися майже на третину, що і дало змогу установам бути прибутковими за результатами кварталу. Показники рентабельності активів і капіталу дещо знизилися наприкінці року.

Графік 52. Структура доходів та витрат ломбардів, млрд грн

Графік 53. Показники фінансової діяльності ломбардів

* Уключають витрати, пов'язані з реалізацією та утриманням заставного майна.

Примітки.

Джерело інформації – Національний банк України, якщо не зазначено інше.

Огляд стосується небанківських фінансових установ, діяльність яких регулює Національний банк України, якщо не зазначено інше.

У розрахунку зміни показників страховиків за період ураховуються дані страховиків, виключених з Реєстру, до періоду, в якому відбулося таке виключення. В Огляді не враховано дані кредитних спілок, що надали звітність перед виключенням із реєстру у IV кварталі 2023 року із часткою активів 1%.

Разом із поданням звітності за IV квартал 2023 року небанківські фінансові установи коригували звітні показники на вимогу регулятора чи звітували за попередні періоди (зокрема III квартал 2023 року).

До вибірки належать установи, платоспроможні на кожну звітну дату, що надали звітність, якщо не зазначено інше.

Сума компонентів може не збігатися з підсумковою сумою в результаті округлення даних.

Скорочення та аббревіатури:

Брутто-основа	Без урахування впливу перестрахування
Нетто-основа	З урахуванням впливу перестрахування
КАСКО	Страхування наземного транспорту (крім залізничного)
КС	Кредитна спілка
МТСБУ	Моторне (транспортне) страхове бюро України
НБУ	Національний банк України
НБФУ	Небанківські фінансові установи
ОВДП	Облігації внутрішньої державної позики
ОКС	Об'єднана кредитна спілка
ОСЦПВ	Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів
Реєстр	Державний реєстр фінансових установ
Ризикові страховики	Страховики, які займаються видами страхування іншими, ніж страхування життя
Рівень виплат	Співвідношення виплат і премій за чотири квартали, що передують даті оцінки
Страховики життя	Страховики, які займаються страхуванням життя
ФОП	Фізичні особи-підприємці
ЮО-лізингодавець	Юридична особа без статусу фінансової установи, яка може надавати лише одну фінансову послугу – фінансовий лізинг. Можуть здійснювати іншу господарську діяльність (наприклад, оперативний лізинг)
CIR	Cost-to-Income Ratio. Співвідношення операційних витрат і операційних доходів
Combined ratio, комбінований коефіцієнт	Loss ratio, що збільшене на співвідношення операційних витрат і премій, скоригованих на суму резервів незароблених премій
IBNR	Incurred but not reported. Резерв збитків, що виникли, але не заявлені
Investment income ratio, коефіцієнт інвестиційного доходу	Співвідношення інвестиційного доходу і премій, скоригованих на суму резервів незароблених премій
Loss ratio, коефіцієнт збитковості	Співвідношення виплат, скоригованих на зміну резервів збитків, витрат на врегулювання та премій, скоригованих на суму резервів незароблених премій
Operating ratio, коефіцієнт ефективності діяльності	Combined ratio, що зменшене на співвідношення інвестиційних доходів і премій, скоригованих на суму резервів незароблених премій
ROA	Return on assets. Рентабельність активів
ROE	Return on equity. Рентабельність власного капіталу
в. п.	Відсотковий пункт
грн	Гривня
кв.	Квартал
кв/кв	Порівняно з попереднім кварталом
млн	Мільйон
млрд	Мільярд
п. ш.	Права шкала
р/р	Порівняно з аналогічною датою / аналогічним періодом попереднього року
тис.	Тисяча